

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget ændrer de særlige regler om unges arbejde i arbejdsmiljøloven og gennemfører Rådets direktiv 94/33/EF af 22. juni 1994 om beskyttelse af unge på arbejdspladsen. Direktivet om beskyttelse af unge på arbejdspladsen er et minimumsdirektiv med hjemmel i Traktaten om den Europæiske Union (TEU) artikel 118 a. Direktivet skal være opfyldt af medlemsstaterne senest den 22. juni 1996. Direktivet er optrykt som bilag til lovforslaget.

Arbejdsmiljølovens kapitel 10 har ikke været ændret siden vedtagelsen af den oprindelige lov i 1975. Der henvises til Folketingstidende 1974-75 FF sp. 2273-2296 og sp. 595-610 samt Folketingstidende FF 1975-1976 sp. 59-60, 382-383, 3033-3110, 3261-3276, Tillæg A 1974-75 sp. 7827-7830 og sp. 1919-1021, Tillæg B sp. 1679-1866 og sp. 161-284, Tillæg C sp. 85-110.

Derudover har ændringen af arbejdsmiljøloven i 1992, der dog primært omhandlede lovens straffebestemmelser, betydning for bedømmelse af lovforslaget. Ved denne lovændring blev strafferammen for overtrædelse af lovens kapitel 10 hævet fra fængsel i 1 år til fængsel i 2 år. Der henvises til Folketingstidende FF sp. 7304-7319 og sp. 9830-9831, Tillæg A sp. 5171-5180, Tillæg B sp. 1389-1390, Tillæg C sp. 1143-1144.

I det nuværende kapitel 10 er fastsat nogle generelle krav til unges beskæftigelse ved erhvervs-mæssigt arbejde, herunder regler om arbejdstid, hvileperiode og dennes beliggenhed, og i tilslutning hertil bemyndigelser til arbejdsministeren til at fastsætte nærmere regler herom. Denne nærmere regulering findes for nuværende i 6 bekendtgørelser, som alle er udarbejdet ud fra hensynet til de unges sikkerhed og sundhed og erkendelsen af, at unge på arbejdsmarkedet er en gruppe, der skal tages ekstra hensyn til, da denne gruppe kræver beskyttelse mod de særlige risici, der skyldes deres manglende erfaring, manglende bevidsthed om eksisterende eller potentielle risici eller det forhold, at de endnu ikke er fuldt udviklede.

Direktivet og arbejdsmiljølovens kapitel 10 hviler på samme beskyttelseshensyn, og niveauet i de gældende regler er i det væsentlige det samme, men på visse punkter er direktivets krav strengere eller udformet således, at disse nødvendiggør en tilpasning af de danske regler.

Siden 1990 har der været gennemført en række initiativer, som særligt har sat fokus på unges beskæftigelse. Arbejdstilsynet har således bl.a. ved samtlige virksomhedsbesøg haft opmærksomheden rettet mod ulovlig beskæftigelse af unge under 18 år. Der har derudover været gennemført en særlig indsats, rettet mod det arbejde unge under 25 år udfører. Arbejdsmiljøfondet har ligeledes i en årrække støttet og på anden måde medvirket i bestræbelserne på at fremme folkeskolernes undervisning i arbejdsmiljø.

Endvidere nedsatte Folketinget i 1992 en kommission, der skulle undersøge børn og unges erhvervsarbejde, herunder baggrunden for arbejdet, og i den forbindelse overveje forslag til ændringer, der kan sikre børn og unge bedre arbejdsvilkår. Kommissionen om børn og unges erhvervsarbejde afgav betænkning i 1993. Kommissionen anbefalede bl.a. en oplysnings- og informationsindsats, målrettet de unge, deres forældre, arbejdsgivere og lærere.

Unge beskæftigelse har således allerede i en årrække haft en særlig bevågenhed. Blandt andet på baggrund af anbefalingerne fra Kommissionen om børn og unges erhvervsarbejde vil dette højt prioriterede arbejde fortsætte, gennem oplysning og information på såvel centralt som lokalt plan.

2. En af de væsentligste forskelle mellem de gældende regler og direktivet er den fastsatte nedre aldersgrænse for unges erhvervs-mæssige beskæftigelse. Direktivet fastsætter en dobbeltbetingelse, idet den unge både skal være fyldt 15 år og ikke længere omfattet af undervisningspligten, medens arbejdsmiljølovens § 59, stk. 1, blot kræver, at den unge er fyldt 15 år.

Ligesom arbejdsmiljølovens § 59 giver direktivet mulighed for at fastsætte lempelser fra denne hovedregel ved lettere arbejde. Lempelserne skal ifølge direktivet begrænses til bestemte arbejdsformer, der bestemmes i national lovgivning, og kan ikke fravige